

ต้นไม้สัญลักษณ์ของพยาบาล

21 ตุลาคม 2533 วันคล้ายวันพระราชสมภพ
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรง
เจริญพระชนมายุครบ 90 พรรษา
สมาคมพยาบาลฯ ได้จัดทำโครงการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมถวายเป็นพระราชกุศล

สมาคมพยาบาลฯ จึงถือโอกาสนี้ประกาศให้

ดอกปีบ เป็น สัญลักษณ์ของพยาบาล

ในที่ประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 9 เมื่อ 2 พฤศจิกายน 2534

ต้นปีบ เป็นไม้ยืนต้น ดอกสีขาว เป็นสีแห่งความสะอาด
ซึ่งถือเป็นหัวใจของพยาบาล

**ปลูกดอกปีบ สัญลักษณ์วิชาชีพพยาบาล
ในงานรณรงค์รักษาสีงแวดล้อม**

ประวัติปีบขาว

สัญลักษณ์พญาบาล

หลักการและเหตุผล

เนื่องในวันที่ 21 ตุลาคม 2533 เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และทรงมีพระชนมายุครบ 90 พรรษา ทางรัฐบาลจึงได้ประกาศให้เป็นวันพญาบาลแห่งชาติ สมาคมพญาบาลแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงจัดโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรงค์ให้สถานพญาบาลทั่วประเทศช่วยกันปลูกต้นไม้ และรักษาความสะอาด เพื่อสร้างความร่มรื่น สะอาด งดงาม อันเป็นโครงการฯ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลสมเด็จพระเจ้า

อนึ่งต้นปีบ เป็นไม้ยืนต้นดอกขาวเป็นสีแห่งความสะอาด ซึ่งนับเป็นหัวใจของพญาบาล จึงถือโอกาสนี้ประกาศให้ “ต้นปีบ” เป็นสัญลักษณ์ของพญาบาลและเชิญชวนให้ปลูกต้นปีบ พร้อมต้นไม้อื่น ๆ เพื่ออนุรักษ์และบำรุงรักษาพันธุ์ไม้ในประเทศไทยเรา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อณรงค์ให้พญาบาลทั่วประเทศ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยปลูกต้นไม้และรักษาความสะอาด
2. เพื่อมีกิจกรรมณรงค์และพัฒนาพื้นที่ของตนเองให้เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนผู้มารับบริการ
3. เพื่อเผยแพร่วิธีการบำรุงรักษาต้นไม้ตามหลักวิชาการ
4. เพื่อร่วมอนุรักษ์และบำรุงพันธุ์ไม้พื้นเมืองของไทย “ต้นปีบ”

ปีบ (*Millingtonia hortensis* Lim.f.)

ชื่อสามัญ : Indian cork

เป็นต้นไม้ขนาดกลาง สูง 15 – 20 เมตร พบทั่วไปแถบป่าผลัดใบ ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง ลำต้นค่อนข้างตรง เปลือกหนาแตกเป็นร่องและสะเก็ดเล็ก ๆ สีเทาอมเหลือง ใบเป็นช่อประกอบด้วยใบเล็ก รูปไข่หลายใบ ขอบใบเรียบหรือหยักห่าง ปลายใบแหลม ดอก กลีบดอกสีขาวออกรวมกันเป็นช่อโต ๆ ตามปลายกิ่งดอกเป็นหลอดรูปแตรเรียวยาว 6 ซม. ปลายหลอดเป็น 5

แฉก ดอกบานและมีกลิ่นหอม ตอนเย็นถึงกลางคืน ผล เป็นฝักแบน ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร หัวและปลายหักแหลม ภายในมีเมล็ดสีขาว และมีครีบเป็นปีก สามารถปลิวตามลมไปได้ไกล

ระยะการออกดอก

เดือนตุลาคม – ธันวาคม และจะเป็นผลประมาณเดือนมกราคม – มีนาคม

ประโยชน์

ปลูกเป็นไม้ประดับเพราะมีรูปทรงสวย และกลิ่นหอม เปลือก สมัยก่อนใช้ทำไม้ก๊อก จุกขวด เนื้อไม้ สีขาวอ่อน เหมาะทำเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งบ้าน ดอก ใช้ผสมยาสูบม้วนบุหรี ทำให้ชุ่มคอกลิ่นหอม ราก ใช้ผสมเป็นยา บำรุงปอดแก้วัณโรค

การขยายพันธุ์

ปักชำเป็นไม้เถาเลื้อยเอเชียเขตร้อน (รวมทั้งประเทศไทย) ชอบอากาศค่อนข้างชุ่มชื้นแต่ทนแล้งได้ดี ไม่เลือกดินแต่ชอบดินร่วนปนทราย ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด หรือใช้ต้นอ่อนที่เกิดรอบ ๆ ต้นแม่ หรือเอารากมาตัดเป็นท่อนสั้น ๆ ชำในกระบะทรายผสมจี๊ถั่วแกลบ

การปลูก

ขุดหลุมกว้าง – ลึก ประมาณ 45 – 50 ซม. ใช้ดินผสมที่มีทรายหยาบ จี๊ถั่วแกลบ ปุ๋ยอินทรีย์ และดิน อัตราส่วน 3 : 1 : 5 คลุกผสมใส่รองก้นหลุมพอประมาณ ที่เหลือใส่พร้อมกับปลูก กล้าต้นปัก และควรรีบน้ำทุกวันในระยะแรกจนกว่ากล้าไม้ตั้งตัวได้

ข้อแนะนำในการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้

ข้อควรคำนึงเบื้องต้น

ต้นไม้นี้แต่ละชนิดมีลักษณะนิสัยและสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อจะปลูกต้นไม้นั้นใด ควรจะรู้จักธรรมชาติของต้นไม้นั้น และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของชนิดไม้นั้น ๆ เช่น ลักษณะดิน สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เหมาะสมกับชนิดของไม้ที่จะปลูกหรือไม่

วิธีการปลูกต้นไม้

การขุดหลุม หลุมที่จะปลูกต้นไม้นั้นควรขุดกว้างและลึก 300 – 100 ซม. โดยประมาณ ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของต้นไม้นั้นที่จะปลูก ลักษณะหลุมจะขุดสี่เหลี่ยมหรือกลมก็ได้ หลังขุดแล้ว ควรใส่ปุ๋ยรองก้นหลุมหนาประมาณ 10 – 20 ซม. และควรเป็นปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือเศษไม้ใบหญ้าที่เริ่มผุสลายตัว

การปลูก ต้นไม้ที่จะนำมาปลูกควรระมัดระวังรากอย่าให้ได้รับความกระทบกระเทือน โดยเฉพาะช่วงที่จะเอากล้าต้นไม้ออกจากถุงหรือกระถางที่ใช้เพาะ ถ้าเป็นถุงใช้มีดกรีดถุงออก ถ้าเป็นกระถางใช้มีมือคั่นที่ก้นกระถาง และถ้าดินแน่นเกินไป ใช้เสียมเซาะดินข้างกระถาง แล้วใช้น้ำหล่อจะช่วยให้เอาออกจากกระถางได้ง่ายขึ้น วางต้นไม้ลงในหลุมให้ระดับรอยต่อของลำต้นกับรากอยู่เสมอกับขอบหลุม กลบด้วยดินร่วนปนทรายหรือดินที่ร่วนซุยดี อย่าใช้ดินเหนียวหรือดินที่มีกรวดหินมาก ๆ เพราะจะทำให้รากต้นไม้เติบโตไม่ดี หลังกลบหลุมใช้เท้าเหยียบให้แน่นพอประมาณ นำเศษหญ้าใบไม้หรือฟางมาคลุมโคนต้นเพื่อรักษาความชื้น และป้องกันการกัดเซาะของน้ำในขณะรดต้นไม้ ควรหาไม้หลักที่สูงกว่าต้นไม้มาปักข้าง ๆ ผูกเชือกยึดต้นไม้หลวม ๆ เพื่อช่วยในการทรงตัวของต้นไม้ หลังปลูกควรรดน้ำให้ชุ่ม และควรรดน้ำทุกวัน ๆ ละครั้งจนกว่าต้นไม้ตั้งตัวได้

กรณีที่ปลูกเป็นพื้นที่มาก ๆ เช่น สร้างสวนป่า ควรปลูกในช่วงฤดูฝน

การบำรุงรักษา พรวนดินรอบ ๆ โคนต้นและใส่ปุ๋ยพร้อมกันขณะพรวนดินปีละ 2 ครั้ง หมั่นดูแลโรคแมลงและวัชพืช ถ้าเป็นส่วนป่าควรทำแนวป้องกันไฟล้อมรอบสวน และกำจัดวัชพืชปีละ 2 ครั้ง จะช่วยให้ต้นไม้เติบโตได้ดีขึ้น

สมาคมสร้างสรรค์ไทย ได้ร่วมมือกับสมาคมพยาบาลฯ ได้ร่วมวางแผนรณรงค์ และจัดกิจกรรมในพื้นที่สถานพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยการปลูกต้นไม้และดูแลรักษาความสะอาด

กรมป่าไม้ สนับสนุนกล้าไม้และความรู้ทางวิชาการด้านการปลูกและบำรุงรักษาดูแลต้นไม้ ติดต่อขอกล้าไม้และข้อมูลได้ที่ กรมป่าไม้ โทร 02-579-1538